

Incipit prologus regule sancti benedicti abbatis.

PROLOGUS

O fili precepta magistri. et inclina aurem cordis tui. et ammonitionem pii patris libenter excipe. et efficaciter comple: ut ad eum per obedientie laborem redeas: a quo per inobedientie desidiam recesseras.

Ad te ergo nunc meus sermo dirigitur: quisquis abrenuntians propriis uoluptatibus domino christo uero regi militaturus. obedientie fortissima atque preclara arma assumis. **I**n primis ut quicquid agendum incipias bonum: ab eo perfici instantissima oratione deprecas: ut qui nos iam in filiorum dignatus est numero computare: non debeat aliquando de malis actibus nostris contristari. **I**ta enim ei omni tempore de bonis suis in nobis parendum est: ut non solum ut iratus pater non aliquando filios exheredet: sed

net ut metuendus dominus irritatus malis no-
stris ut nequissimos seruos perpetuam tradat ad
penam: qui eum sequi noluerint ad gl'am.

Exurgamus ergo tandem aliquando: excitante nos scripta ac dicente. *Hora est: iam nos de sompno surgere. Et apertis oculis nostris ad dei fiduciam lumen: attonitis auribus audiamus diuina cotidie clamans quid nos admoncat uox dicens. Hodie si uocem eius audieritis: nolite obdurare corda uestra. Et iterum. Qui habet aures audiendi: audiat quid spiritus dicat ecclesis. Et quid dicit. Venite filii audite me: timorem domini docebo uos. Currite dum lumen uite habetis: ne tenebre mortis uos apprehendant. Et querens dominus in multitudine populi sui. cui hec clamat operarium suum: iterum dicit. Quis est homo qui uult uitam: et cupit dies uidere bonos? Quod si tu audiens. respondeas ego: dicit tibi deus.*

Si uis habere ueram et perpetuam uitam: prohibe
linguam tuam a malo: et labia tua ne loquantur
dolum. **D**iuerte a malo et fac bonum: inquire pa-
cem et sequere eam. **E**t cum hec feceritis: oculi mei
super uos: et aures mee ad preces uestras. **E**t antequam
me inuocetis: dicam ecce adsum. **Q**uid dulcius
nobis hac uoce domini inuitantis nos fratres karissimi?
Ecce pietate sua demonstrat nobis dominus uiam uite.
Suadens ergo fidei uel obseruantia bonorum
actuuum lumbis nostris: perducatur euangelium per
gamus itinera eius: ut mereamur eum qui nos
uocauit in regno suo uidere. **I**n cuius regni tab-
naculo si uolumus habitare: nisi illuc bonis
actibus currendo minime peruenit. **S**ed interrogemus
cum propheta dominum: dicentes ei. **D**omine quis habitabit in
tabernaculo tuo: aut quis requiescet in monte sancto tuo?
Post hanc interrogationem fratres audiamus dominum respon-
dentem: et ostendentem nobis uiam ipsius tabernaculi.

et dicentem. **Q**ui ingreditur sine macula et o-
 peratur iustitiam: qui loquitur ueritatem in corde suo.
 qui non egit dolum in lingua sua: qui non fecit
 primum suum malum. qui obprobrium non accepit ad
 uersus primum suum: qui malignum diabolum aliqua
 suadente sibi cum ipsa suasionem suam a conspectibus cor-
 dis sui respiciens deduxit ad nichilum: et paruulos
 cogitatus eius tenuit et allisit ad christum. Qui ti-
 mentes dominum de bona obseruantia sua non se red-
 dunt elatos: sed ipsa in se bona non a se posse. sed
 a domino fieri existimantes. operantem in se dominum
 magnificant: illud cum propheta dicentes. Non nobis
 domine non nobis: sed nomini tuo da gloriam. Sicut non
 paulus apostolus de predicatione sua sibi aliquid impu-
 tauit dicens. Gratia dei sum id quod sum. Et iterum ipse
 dicit. Qui gloriatur in domino gloriabitur. Unde et dominus in
 euangelio ait. Qui audit uerba mea haec et facit ea: similitudo
 erit uiro sapienti qui edificauit domum suam super petram.

Venerunt flumina: flauerunt uenti: et impege-
runt in domum illam et non cecidit: fundata
enim erat supra petram. Hec complens dominus: exspe-
ctat cotidie his suis sanctis monitis. factis nos re-
spondere debere. Ideo nobis propter emendationem
malorum huius dies uite ad inducias relaxantur:
dicente apostolo. An nescis quia patientia dei ad pe-
nitentiam te affluit? Nam pius dominus dicit. Nolo
mortem peccatoris: sed ut uertatur et uiuat.

Qum ego interrogassemus dominum fratres de habita-
tore tabernaculi eius: audiuius habitandi
preceptum. Sed et si compleamus habitatoris officium:
erimus heredes regni celorum. Ergo preparanda sunt
corda nostra et corpora. sancte preceptorum obedientie milita-
tura: et quod minus habet in nobis natura possi-
bile. rogemus dominum. ut gratie sue iubeat nobis adiu-
torium ministrare. Et si fugientes gehenne penas.
ad uitam perpetuam uolumus peruenire: dum ad

huc uacat et in hoc corpore sumi. et per hanc lucis
 uitam uacat implere. currendum et agendum est
 modo. quod impetuum nobis expediat. Consti-
 tuenda est ergo a nobis dominica scola seruicij: in qua
 institutione nichil asperum nichilque graue. nos
 constituturos speramus. Sed et siquid paululum
 restrictius dictante equitatis ratione propter emen-
 dationem uitioꝝ et obseruationem caritatis presse-
 rit. non ilico pauore perterritus refugias uiam salu-
 tis: que non est nisi angusto initio incipienda.
 Processu uero conuersationis et fidei dilatato corde
 inenarrabili dilectionis dulcedine curritur uia
 mandatorum dei: ut ab ipsius nunquam magisterio
 discedentes. in eius doctrina usque ad mortem in
 monasterio perseuerantes. passionibus christi pro pati-
 entiam percipiamus. ut regni eius mereamur esse consortes.

Monachorum quatuor. *.i. De quibus monachorum:*
 esse genera manifestum est. Primum cenobita-
 rum. hoc est monastiale. militans sub regula uel abbate.

Deinde secundum genus est anachoretarum id est
heremitarum: horum qui non conversionis fervore novitio.
sed monasterii probatione diuturna didicerunt
contra diabolum multorum solatio iam docti pugna
re: et bene instructi fraterna exortione. ad singularem
pugnare heremi. securi iam sine consolatione alii
us. sola manu vel brachio contra vitia carnis
vel cogitationum. deo auxiliante suffiunt pugnare.
Tertium vero monachorum terribilissimum genus est
sarabaitarum: qui nulla regula approbati experientia
magistri sicut aurum fornacis: sed in plumbi natura
molliti: adhuc opibus servantes seculo
fidem. mentiri deo per tonsuram noscuntur. Qui
bini aut terni. aut certe singuli sine pastore. non
domini sed suis inclusi ovilibus. pro lege eis est de
sideriorum voluptas: cum quicquid putaverint
vel elegerint. hoc dicunt sanctum: et quod noluerint.
hoc putant non licere. Quartum vero genus est mo

nachoz quod nominatur gyrovagum: qui tota
 uitam suam p diuisas puintias. ternis aut qua
 ternis diebz p diuisoz cellas hospitant. semper
 uagi r nunquam stabiles: r ppris uoluptatibus
 r gule illecebris seruentes: r p omnia deteriores
 sarabattis. De quoz omniu miserrima conu
 satione: melius est silere quam loqui. Hys ergo
 omissis: ad cenobitaru fortissimum genus dis
 sponendu. adiuuante dno ueniam. **Qual' debz ee**

Abbas qui p esse dignus est mo **|| abbas. ii.**
 nasterio: semp meminisse debet qd dicit:
 r nomen maioris factis implere. Xpi eni uices
 agere in monastio credit. quando ipius uocat
 p nomine: dicente aplo. **A**ccepistis spm adoptio
 nis filioz: in quo clamam' abba pater. Ideoz ab
 bas nichil extra pceptu dnu qd absit debz aut do
 cere. aut ostitueri ul' iulere: s iussio ei ul' doctrina
 fermtu diuine iusticie i disciploz mtibz o spgat.

Memor sit semp abbas: quia doctrine sue ul
discipulorū obedientie. utraq; rerū in tremēdo iu
dicio dī faciēda erit discussio. Sciaturq; abbas
culpe pastoris incumbē: q̄cqd in ouibz paterfa
milias utilitatis min⁹ potuerit inuenire. Tantū
iterū liber erit: ut si inquieto ul' inobediēti gregi.
pastoris fuit omnis diligentia attributa. 7 mor
bidis eaz actibz uniuersa fuit cura exhibita: pas
tor eaz in iudicio dñi absolutus dicat cū ppheta
dño. Iustitiā tuā non abscondi in corde meo: ueri
tatē tuā 7 salutate tuū dixi. Ipi autē contempnentes
spreuerūt me. Et tūc demū inobediētibz cure sue
ouibz: pena sit eis p̄ualens ip̄a mors.

Ergo cū aliq̄s suscipit nom̄ abbas: duplici de
bet doctrina suis p̄cē discipulis. id ē oīa bona 7
sc̄a sc̄is amplī quā uerbis ostendē: ut capacibz disci
pulis mādata dñi uerbis p̄ponat: duris uero corde
7 simplicioribz sc̄is suis diuina p̄cepta demōstret.

Domnia uero que discipulis docuerit eē contrari
 a. in suis factis indicet non agenda: ne alijs
 predicans ip̄e reprobis inueniatur: ne quādo
 illi dicat deus peccanti. **Q**uare tu enarras iusti
 tias meas: et assumis testamentum meum p̄
 os tuum. **T**u uero odisti disciplinam: et piecis
 ti sermones meos post te. **E**t qui in fratris tui o
 culo festucam uidebas: in tuo tratem n̄ uidisti.
Non ab eo p̄sona in monasterio discernatur.
Non unus plus amet̄ quam alius: nisi quem
 in bonis actibz aut obedientiā iuenit meliorē.
Non p̄ponatur ingenuus ex seruitio uercenti:
 nisi alia rationabilis causa existat. **Q**uod si ita
 iustitia dictante abbati uisū fuit: et de cuiuslibet
 ordine id fatiat. **S**in alias. p̄pria teneant loca:
 quia siue seruus siue liber om̄s in xp̄o unū su
 mus: et sub uno dño equalem seruitutis militiā
 bauilamus: q̄a non ē apud eū p̄sonar̄ acceptio.

Solūmodo in hac parte apud ip̄m discernim̄:
si meliores ab alijs in opibz bonis ⁊ humiles
inueniam̄. Ergo equalis sit ab eo omnibz cari-
tas: una p̄beatur om̄ibz sc̄dm merita disciplina.
N doctrina nāqz sua abbas aplicam debz illā sc̄p
formā seruire: in qua dicit. **A**rgue: obsecra: iere-
pa: idest miscēs tempibz tempa: iroxibz blandi-
m̄ta. **D**urū magistri: piū patris ostendat affec-
tū: idest indisciplinatos ⁊ inquietos debet durū
arguere: obediētes autē ⁊ mites ⁊ patientes
ut in melius p̄fiant obsecrare: negligentes
autē ⁊ contempnentes ut increpet ⁊ corripiat am-
monem̄. **N**eqz dissimulet peccata delinquentū:
sed mox ut cepint oriri radicatus ea ut p̄ualet
amputet: memor piculi heli sacerdotis de sylo.
Et honestiores quidem atqz intelligibiles aīos
prima uel sc̄da ammonitione ūbis corripiat:
improbos autē ⁊ duros corde ac sup̄bos ul' inobe-

dientes. liberum ul' corporis castigatione in ip-
 so initio peccati coerceat: sciens scriptū. Stultus
 verbis non corrigitur. Et iterum. Percute filiū tuū
 virga: et liberabis animam eius a morte.

Meminisse debet semp abbas qd est. memi-
 nisse quod dicit: et scire quia cui plus com-
 mittitur: plus ab eo exigit. Sciatur quā diffici-
 lem et arduam rem suscepit. regere animas: et
 multorum seruire moribus: et alium quidem blan-
 dimentis. alium uero increpationibus. aliū suasi-
 onibus: et scdm uniuscuiusque qualitatem ul' intelligen-
 tiam ita se omnibus conformet et aptet: ut nō solum
 detrimenta gregis sibi commissi nō patiatur: uerū
 et augmentatione boni gregis gaudeat. Ante oīa ne
 dissimulās aut parumpendēs salutē animarū sibi
 commissarū: nō plus gerat sollicitudinē de rebus transi-
 toriis et terrenis atq; caducis: s; sepe cogitet quā aīas
 suscepit regēdas: de quibus et rationē redditurus est.

Nt ne causetur de minori forte substantia. memi-
nerit scriptū. Primum querite regnū dei. et iusticiā
eius: et hec omnia adicientur uobis. Et iterū. Nichil de-
est timētibz eū. Sciatis quia qui suscipit animas
regendas: paret se ad rationem reddendā. Et quā-
tū sub cura sua frūm se hōe scierit numerū: agno-
scat p certo q'a in die iudicij ipax omniū ē ani-
maz dño redditur rationē. sine dubio actita et
sue anime. Et ita timēs se p futurā discussionē
pastoris de creditis ouibz: cum de alienis ratio-
cinus cauet. redditur de suis sollicitus. Et cum
de ammonitionibz suis emendationem alijs
subministrat: ipse efficitur auitijs emendatus.

iii. De adhibendis ad consilium frīb.

Quoniam aliqua p̄cipua agenda sūt in mo-
nasterio: ducet abbas omnē aggregationē: et dicat
ip̄e unde agit. Et audiens consilium frūm tractet
apud se: et quod utilius iudicauit faciat. Idō autē

omnes ad consilium uocari diximus: quia sepe
 iuniori dñs reuelat qđ melius est. Sic autē de
 fr̄s cōsiliū cū omni humilitatis subiectione:
 ut non p̄sumāt p̄caiter defendē qđ eis uisum
 fuerit: s; magis in abbis p̄deat arbitrio. ut qđ
 salubrius iudicauerit eē. ei cuncti obediant. S;
 sicut discipulis uenit obedire magistro. ita ip̄m
 p̄uide 7 iuste d̄eret cuncta disponere. In omnib;
 igitur om̄s magistrā sequant̄ regulā: neq; ab
 ea temere deuietur a quoquā. Nullus in monaste
 rio sequat̄ p̄p̄riū cordis uoluntatē: neq; p̄sumat
 quisquā cum abbate suo p̄terue intus ul' foris
 monasterio ostendere. Quod si p̄sumpserit: regu
 lari discipline subiaceat. Ip̄e tamen abbas cum
 timore dei 7 obseruatione regule omnia fatiat:
 sciens se p̄culdubio de omnib; iudiciis suis eq̄s
 simo iudici dō rationem redditurū. Siqua uō
 minora agēda sūt. in monastij utilitatib; senior

tantū utat̄ consilio: sic̄ scriptū est. **D**omnia fac
cum consilio: et post factum non penitebis.

iiii. Que sunt instrum̄ta bonorum operum.

In primis dñm dñi diligere ex toto corde: tota ani
ma: tota uirtute: deinde proximū tanquā seipsum.
Deinde non occidere: nō adulterari: n̄ furtū facē:
non concupiscere: n̄ falsum testimoniū dicere. Ho
norare om̄s homines: et qđ sibi qđ fieri n̄ uult.
alij ne faciat. **A**bnegare semetip̄m sibi: ut seq̄
tur xp̄m. **C**orpus castigare: delicias n̄ amplecti:
ieiuniū amare: paupes recreare: nudū uestire: in
firmū uisitare: mortuū sepelire: in tribulatione sb̄
uenire: dolentem consolari: a scđi actibz se facē alienū:
nichil amorī xp̄i p̄ponere. **I**ram n̄ p̄ficere: iracūdie
tempus n̄ reseruare. dolum in corde non tenere:
pacem falsam n̄ dare: caritatē non derelinquere.
Non iurare ne forte periuret: ueritatē ex corde et ore
p̄ferre: malum p̄ malo non reddere: iniuriam

non facere: s; et factam patienter sufferre: inmi-
 cos diligere: maledicentes se non remaledicere. s;
 magis benedicere: persecutionem propter iustitiam
 sustinere. **N**on esse superbum: non uimolentū: non
 multū edacem: non sompnolentū: non pigrū: non
 murmuriosum: non detractorem. **S**pem suam deo
 committere: bonum in se aliquid tū uiderit deo ap-
 plicet non sibi: malum uero semper a se factum sciat:
 et sibi reputet. **D**iem iudicii timere. gehennā ex-
 pauescere: uitam eternā omni concupiscentia
 spūali desiderare: mortem cottidie ante oculos
 suspectam habere. **A**ctus uite sue omni hora cus-
 todire: in omni loco se deum respicere pro certo sci-
 re. **C**ogitationes malas cordi suo aduenientes
 mox ad xpm allidere: et seniori spūali patefacere.
Os suum a malo uel prauo eloquio custodire:
 multū loqui non amare: uerba uana aut risui ap-
 ta non loqui: risum multū aut excussum non amare.

lectiones sanctas libenter audire: orationi fre-
quenter incumbere: mala sua p̄terita cum lacri-
mis uel gemitu cottidie in oratione deo cōfiteri:
de ip̄is malis de cetero emendare: desideria carnis
n̄ p̄ficere: uoluntatē p̄p̄riam odire. **P**receptis ab-
batis in om̄ibz obedire. etiā si ip̄e aliter agat qd̄
absit: memores illius dñici p̄cepti: que dicunt
facite. que autē faciūt facere nolite. Non uelle
dici sc̄m̄ añ qm̄ sit. s; prius ēē ut uerius dicatur.
Precepta dei factis cottidie ad implere: castitatē
amare: nullū odire: zelum ⁊ inuidiam nō habē:
contentionē non amare: elationē ⁊ iactantiā
fugere: seniores uenerari: iuniores diligere: in
xp̄i amore p̄ inimicis orare: cū discordantibus
ante solis occasum in pacem redire: ⁊ de dei miseri-
cordia nunquā desperare. Ecce hec sūt instrum̄ta
artis sp̄ualis: que tū fuerit a nobis die noctu-
q; incessabiliter ad impleta: ⁊ in die iudicij recō-

signata: illa merces nobis a dño recōpensabit.
 quam ip̄e p̄misit: quod oculus n̄ uidit nec auris
 audiuit: nec in cor hominis ascendit: que p̄para
 uit d̄s h̄is qui diligūt eum. **O**fficina uero ubi
 hec omnia diligenter op̄emur: claustra sūt mōa
 sterii. ⁊ stabilitas in gregatōe. **v. De obedientia.**

Primus humilitatis gradus ē: obedientia
 sine mora. Hec uenit h̄is qui nichil sibi
 xp̄o carius aliquid existimāt. **A**pter seruitiū sc̄m
 quod p̄fessi sūt. seu p̄pter metū gehenne. uel glo
 riam uite et̄ne: mox ut aliquid impatū a maio
 re fuit. ac si diuinitus impetur. morā pati nesci
 unt in faciendo. **D**e quibz d̄ns dicit. **O**b auditu
 auris ob audiuit michi. **E**t iterū dicit doctoribus.
Qui uos audit: me audit. **E**rgo h̄i tales relin
 quentes statim que sua sūt. ⁊ uoluntatē pp̄riā
 deserentes: mox ex occupatis manibz ⁊ qd̄ age
 bant imp̄fectū relinquentes. uicino obedientie

prece iubentis uocem factis secuntur: et ueluti uno
momento predicta magistri iussio. et perfecta discipli
opa. in uelocitate timoris dei ambe res communiter
citius explicant. Quibus ad uitam eternam gradi
endi amor incumbit: ideo angustam uiam arri
piunt. unde dominus ait. angusta uia est que ducit ad
uitam: ut non suo arbitrio uiuentes. uel desiderijs
suis et uoluptatibus obediunt. sed ambulantes ali
eno iudicio et impio. in cenobis degentes aliam
sibi posse desiderant. Sine dubio hi tales illam
domini imitantur sententiam qua dicit. non ueni facere
uoluntatem meam. sed eius qui misit me. Sed hec ip
sa obedientia tunc acceptabilis erit deo et dulcis
hominibus: si quod iubetur. non trepide. non tarde. non
tepide. aut cum murmure. uel cum responsione nolentis
efficiatur: quia obedientia que maioribus prebetur.
deo exhibetur. Ipse enim dixit. Qui uos audit. me
audit. Et cum bono animo a discipulis preberi oportet

tet: quia hylarem datorem diligit deus. Nam cū
 malo animo si obedit discipulis: et n̄ solum ore. ue
 rum etiā in corde si murmurauerit: et si ad imple
 at iussione: tam̄ acceptū iam non erit deo qui
 cor respicit murmurantis. Et p̄ tali facto nullā
 sequitur grām: immo penā murmurantium
 incurrit: si n̄ cū satisfactōe emendauerit. **M.**

Faciamus qd̄ ait p̄pheta. **De taciturnitate.**
 Dixi custodiam uias meas: ut n̄ delinq̄m
 in lingua mea. Posui ori meo custodiā: obmu
 tui et humiliatus sum et silui a bonis. Hic osten
 dit p̄phā si a bonis eloquijs interdum p̄pter taci
 turnitatē debet taceri. quātomagis a malis uer
 bis p̄pter penam peccati debet cessari: Ergo q̄muis
 de bonis et sc̄is et edificationū eloquijs p̄fectis dis
 ciplis p̄pter taciturnitatis grauitatē rara loquē
 di ccedatur licentia: quia scriptū est. In multilo
 quo n̄ effugies peccatū. Et alibi. Mors et uita

in manibus lingue. Nam loqui et docere magistrum
debet: tacere et audire discipulo conuenit. Et ideo si
qua requirenda sunt: a priore cum omni humilitate
et subiectione reuerentie requirantur. Scurrilitates
uero uel uerba ociosa et risum mouentia: etna clau
sura in omnibus locis dampnamus: et ad tale eloq
uium disciplinam aperire os non permittimus. **vii. De humilitate.**

Qlamat nobis diuina scriptura fratres dicens.
Omnis qui se exaltat humiliabitur: et qui se
humiliat exaltabitur. Cum hoc ergo dicit. ostendit
nobis omnem exaltationem genus esse superbie: quod
se cauere propheta indicat dicens. Domine non est exal
tatum cor meum. neque elati sunt oculi mei. Neque am
bulavi in magnis: neque in mirabilibus super me.
Sed quid? Si non humiliter sentiebam. sed exaltaui
aniam meam: sicut ablactatus super matrem suam. ita re
tribues in animam meam. Unde fratres si summe hu
militatis uolumus culmen attingere: et ad exalta

tionem illam celestem. ad quam p[er] presentis uite
 humilitate[m] ascenditur uolumus uelociter pueni-
 re: actib[us] n[ost]ris ascendentib[us] scala illa erigenda est.
 que in sompno iacob apparuit. p[er] qua[m] ei descen-
 dentes ⁊ ascendentes angli monstrabant. Nō ali-
 ud sine dubio descensus ille ⁊ ascensus a nobis
 intelligit[ur]: nisi exaltatione descendere: ⁊ humilita-
 te ascendere. Scala uero ip[s]a erecta: n[ost]ra est uita ī
 seculo. que humiliato corde a d[omi]no erigit[ur] ad celū.
 Latera enī eiusdem scale: dicimus n[ost]rū corpus et
 animā. In que latera. diuisos gradus humilita-
 tis ul' discipline euocatio diuina ascēdēdos īseruit.
Primus itaq[ue] gradus humilitatis ē: si ti-
 morem dei sibi ante oculos semp[er] ponens.
 Obluionem omīno fugiat: ⁊ semp[er] sit memor
 omniū que p[re]cepit d[omi]s: qualiter contempnentes de-
 um in gehennā p[ro] peccatis incidunt. ⁊ uitā que
 timentib[us] deum p[re]parata est. animo suo semper

reuelat: et custodiens se omni hora a peccatis et
uitiis: id est cogitationū. lingue. oculorū. manū.
pedū. uel uoluntatis p̄prie: s̄ et desideria carnis a
putare festinet. Estimet se homo de celis a dō sēp
respicit omni hora: et facta sua omni loco ab aspe
ctu diuinitatis uideri: et ab anglis dō omni hora
renuntiare. **D**emonstrat nobis hoc p̄ph̄a: cum
in cogitationibz n̄ris ita d̄m sēp p̄sentem of
tendit dicens. **S**crutans corda et renes d̄s. **E**t itē.
Dñs nouit cogitationes hominū. **E**t itē dicit.
Intellexti cogitationes meas a longe: et quia
cogitatio hominis confitebitur tibi. **N**am ut sol
licitus sit circa cogitationes suas p̄uersas: dica
sēp utilis frater in corde suo. **T**ūc ero imacu
latus coram eo: si obseruaero me ab iniquita
te mea. **V**oluntatē uero p̄p̄riā ita facere p̄hibem̄:
cū dicit scriptura nobis. **E**t a uoluntibz tuis a
uere. **E**t itē rogam̄ d̄m in oratione: ut fiat uolun

tas eius in nobis. **C**oemur ergo merito non
 facere nr̄am uoluntatem: cum cauemus illud
 quod dicit sancta scriptura. **S**ūt uie que uident̄
 ab hominibz recte: quarū finis usq; ad pfundū
 inferni demergit. **E**t cū item cauemus illud qđ
 de negligentibz dictum est. **C**orrupti sūt & ably
 minabiles facti sunt in uoluntatibz suis. **I**ndeli
 deris uero carnis ita nobis dñi credamus semp
 ee p̄sentem: cū dicit p̄pha dño. **N**ñ te e om̄e de
 sideriū meū. **C**auendum ergo itō malū desice
 rium: quia mors secus introitum delectationis
 posita est. **V**nde scriptura p̄cipit dicens. **P**ost cō
 cupiscentias tuas non eas. **E**rgo si oculi domini
 speculantur bonos & malos: & dñs de celo semp
 respicit sup filios hominū. ut uideat si est in
 telligens aut requirens deum: & si ab angelis
 nobis deputatis cotidie dño factori nr̄o opera
 nr̄a nuntiant̄: cauendū est ergo omni hora fr̄s

sicut dicit in psalmo pph'a. ne nos declinantes i ma-
lum ⁊ inutiles factos aliqua hora aspiciat d's: ⁊ p-
cendo nob' in hoc tempore q'a pius e. ⁊ expectat nos o-
iua i meli: dicat nob' in futuro. Hec fecisti ⁊ tacui.

Secundus humilitatis gradus e: si ppriam
quis n' amans uoluntatem. desideria sua
non delectetur implere: s' uocem illam d'ni f'is
imite' dicentis. No ueni face uoluntate mea. s'
uoluntate ei qui misit me. It'e dicit scriptura. Vo-

luptas habet pena: ⁊ necessitas parit coronam.

Tercius huilitatis gradus e: ut q's p di amo-
re omni obedientia se subdat maiori: inuitas
d'ni. de quo dicit apl's. f'is obediens p'ri usq; ad mor-

Quartus humilitatis gradus e: si i ipa **T**e.
obedientia duris ⁊ ottrariis rebz ul' etiam
quibzlibet irrogatis iniuriis. tacita o'scientia am-
plectat. ⁊ sustinens n' lassescat ul' discedat: dicente
scripta. Qui p'seuerauit usq; i fine: hic saluus erit.

Non fortecur cor tuū ⁊ sustine dñm. **E**t ostendens fidelem p dño uniuersa etiam contraria sustinere debere: dicit etiam ex psona sufferentiū. **P**pter te morte afficiamur tota die: estimati sumus ut oues occisionis. **E**t securi de spe retributionis diuine: subsequunt̄ gaudentes ⁊ dicentes. **S**ed i his omnibz supamus: ppter eum qui dilexit nos. **E**t item alio loco scriptura. **P**robasti nos inquit d's: igne nos examinasti. sicut igne examinatur argentū. **I**nduxisti nos in laqueū: posuisti tribulationes in dorso nro. **E**t ut ostendat sub priore debere nos ee: subsequit̄ dicens. **I**mposuisti homines: sup capita nra. **S** ⁊ pceptum dñi in aduersis ⁊ iniurijs p patientiā adimplentes: qui percussū i maxillam p bent ⁊ aliam: auferenti tunicam dimittūt ⁊ palliū: angariati miliario uadūt ⁊ duo: cum paulo aplo falsos frēs sustinēt: et psecutionē sustinēt: ⁊ maledicentes se benedicunt.

Quintus humilitatis gradus est: si omnis cogitationes malas cordi suo aduenientes uel mala a se absconse omitta. p̄ humilem confessionē abbati si celauerit suo. Hortans nos de hac re scriptura dicit. Reuela dño uiam tuam: et spera in eū. Et item dicit. Confitemini dño quoniā bonus: quoniā in sc̄lm̄ misericordia eius. Et item p̄ph̄a. Delictum meū cognitum tibi feci: et iniustitias meas non operui. Dixi p̄nuntiabo ad iusū meū iniustitias meas dño: et tu remisisti impietate cordis mei.

Sextus humilitatis gradus ē: si omni uilitate uel extremitate contentus sit monachus: et ad omnia que sibi iniungunt̄ uelut oparium malū et indignum se iudicet: dicens cum p̄ph̄a. Ad nichilū redactus sum et nesciui: ut iumentū factus sum apud te: et ego semper tecum.

Septimus humilitatis gradus ē: si omnibus se inferiorem et uiliozem si solū sua lingua

pronuntiet: sed etiam intimo cordis credat affectu:
 humilians se et dicens cum propheta. Ego autem sum
 uermis et non homo: obprobrium hominum et abiectio
 plebis: exaltatus sum et humiliatus et confusus. Et iterum.
 Bonum in quod humiliasti me: ut discam mandata tua.

Octauus humilitatis gradus est: si nichil a-
 gat monachus nisi quod communis monas-
 terii regula. uel maiorum cohortantur exempla.

Nonus humilitatis gradus est: si linguam
 ad loquendum prohibeat monachus: et tacitur-
 nitatem habens usque ad interrogationem non lo-
 quatur: monstrante scriptura. quia in multilo-
 quio non effugietur peccatum: et quia uir linguo-
 sus non dirigetur super terram.

Decimus humilitatis gradus est: si non sit fa-
 cilis ac promptus in risu: quia scriptum est.

Stultus in risu exaltat uocem suam.
Undecimus humilitatis gradus est: si cum

loquitur monachus leniter et sine risu. humiliter
cum grauitate. et pauca uerba et rationabilia loquitur.
et non sit clamorosus in uoce. sicut scriptum est.

Sapiens uerbis innotescit paucis.

Quoddecimus humilitatis gradus est: si non
solum corde monachus. sed etiam corpore
humilitatem uidentibus se semper indicet. id est in
ope. in oratorio. in monasterio. in orto. in uia in
agro. uel ubicumque sedens. ambulans. uel stans. in
clinato sit semper capite defixis in terram aspectibus.
reum se omni hora de peccatis suis existimans. iam
se tremendo iudicio dei presentari estimet. dicens
semper illud quod publicanus ille euangelicus fixis
in terram oculis dixit. Domine non sum dignus ego
peccator: leuare oculos meos ad celum. Et iterum
cum propheta. Incuruatus sum et humiliatus sum
usquequaque. Ergo his omnibus humilitatis gra-
dibus ascensis monachus mox ad caritatem dei

pueniet illam pfectam que foras mittit timorem:
 p quam uniuersa que prius non sine formidine
 obseruabat. absq; ullo labore uelut naturaliter
 exsuetudine incipiet custodire: non ia timore
 gehenne. s; amore xpi. et suetudine ipa bona et
 delectatione uirtutum: que dñs iam in opario
 suo mundo a uitijs et peccatis spu sco dignabit
 demonstrare. **viii. De officijs diuinis i noctibz.**

Venis tempe idest a kalendis nouembris us
 q; in pascha iuxta considerationem rationis
 octaua hora surgendu est: ut modice amplius de
 media nocte pausetur: et iam digesti surgant.

Quod uero restat post uigilias: a frīb; qui psal
 terij ul' lectionū aliquid indigent meditatio
 inseruiatur. **¶** A pascha autem usq; ad sup̄dic
 tas kalendas nouembris sic temperetur hora ui
 giliarū agenda: ut paruissimo interuallo quo
 frēs ad necessaria nature exant custodito: mox

matutini qui incipiente luce agendi sunt subsequuntur.

ix. Quanta psalmi dicendi sunt nocturnis horis.

Venis tempe premissio in primis versu dicitur in adiutorium meum intende domine ad adiuuandum me festina. in secundo ter dicendum. domine labia mea aperies. et os meum annuntiabit laudem tuam. Cui subiungendus ^{domine quid multiplicati sunt} tertius psalmus et gloria. Post hunc psalmus ^{venite exultemus} nonagesimus quartus cum antiphona: aut certe decantandus. ^{ymnus} Inde sequatur ambrosianum: deinde sex psalmi cum antiphonis. Quibus dictis: tunc versu benedicat abbas: et sedentibus omnibus in scamptis legantur vicissim a fratribus in codice super analogium tres lectiones: inter quas tria responsoria canantur. Post tertiam vero lectionem: qui cantat dicat gloriam. Quam dum incipit cantor dicere: mox omnes de sedibus suis surgant. ob honorem et reuerentiam sancte trinitatis. Codices autem legantur in uigiliis tam ueteris testamenti quam noui. diuine aut

toritatis: s; et expositiones eorum. que a nominatissimis doctorum orthodoxis catholicis patribus facte sunt. Post has uero tres lectiones cum responsorijs suis: sequantur sex reliqui psalmi. cum alleluia canendi. Post hos: lectio apostoli sequatur ex corde recitanda: et uersus. et supplicatio letanie idest kyrie eleison. et sic finiantur uigilie nocturne. **x. Qualiter**

Aestatis tempore agatur nocturna laus. pascha autem usque ad kalendas nouembrijs. omnis ut supradictum est psalmodie quantitas teneatur: excepto quod lectiones in codice propter breuitatem noctium minime legantur: s; pro ipsis tribus lectionibus una de ueteri testamento memoriter dicatur. Quam breue responsorium subsequatur: et reliqua omnia ut dictum est impleantur: idest ut nunquam minus a duodecim psalmodiarum quantitate ad uigilias nocturnas dicatur. ^{quod quia terra orbem circumgessit} exceptis ^{Dne quid multiplicata.} tertio et nonagesimo ^{venite exultate} quarto psalmo. **xi. Qualiter dominicus**

Dixi. Qualiter diuicis diebus uigilie agantur.
Dominico die tempus surgatur ad uigili-
as. In quibus uigilijs teneatur mensura: id est mo-
dulatis ut supra disposuimus sex psalmis et
uersu: residentibus cunctis disposite: et per ordinem
in subsellijs. legantur in codice ut supra diximus
quatuor lectiones cum responsorijs suis: ubi
tantum in quarto responsorio dicatur a cantante
gloria. Quam dum incipit: mox omnes cum reueren-
tia surgant. Post quas lectiones: sequantur
ex ordine alij sex psalmi cum antiphonis sic an-
teriores et uersu. Post quos: iterum legantur alie
quatuor lectiones cum responsorijs suis: ordine
quo supra. Post quas: iterum dicantur tria cantica
de prophetis: que instituerit abbas. Que cantica: cum
alleluia psallantur. Dicto autem uersu et benedicen-
te abbate. legantur alie quatuor lectiones de no-
uo testamento: ordine quo supra. Post quartum

autem responsorium: incipiat abbas ymnium
te deum laudamus. Quo p'dicto: legat abbas
lectionē de euangelio: cum honore ⁊ tremore stā
tibus omnibus. Qua p'lecta: respondeant omnes
amen. Et subsequat' mox abbas ymnū: te decet
laus. ⁊ data b'ndictione: incipiant matutinos.

Qui ordo uigiliar' omni temp'e tam estatis q'm
hyemis equaliter in die d'nicō teneat' nisi forte
quod absit tardius surgant: ⁊ aliquid de lectio
nibus breuiandū est aut responsor'is. Qd' tamē
omīno caueat' ne pueniat. Qd' si contigerit: dig
ne inde satisfariat dō ī oratorio. p' cui' euenit neg
lectū.

xi. Qualit' matutinoꝝ sollempnitas agat'.

A matutinis d'nicō die in primis dicat' sexage
simus sextus psalmus sine antiphona indirec
tū. Post quem: dicat' ^{miserere mei d's.} quinquagesim' cum alla.

Post quē: dicat' ^{Cōfitemi ni d'no} centesimus septim' decimus: ⁊
^{D's d's meus.} sexagesimus secundus. ^{b'ndicite oia opa.} Inde benedictiones et

^{laudate d.} ^{Caplm}
laudes: lectio una de apocalipsin ex corde: respon
^{ymnus} sorium. ambrosianum. uersus. ^{Sanctus dñs dñs isrl.} canticum de euā
^{kyrie.} gelio: letania: et opletum est. **xiii.** **Quali pua**

Diebus autē **his diebz matutini agantur.**
priuatis matutinoꝝ sollempnitas ita a
^{Dñs miserat nri.} gatur: idest sexagesimus sextus psalmus dica
tur sine antiphona. subtrahendo modice sicut do
^{misere mei dñs.} minica: ut om̄s occurrāt ad quinquagesimū.
qui cū antiphona dicat. Postquē: alii duo psal
mi dicant scdm̄ consuetudinem: idest scda feria
^{vba mea.} ^{Dixit iustus.} quintus ⁊ tricesimus quintus. Tercia feria: q̄
^{iudica me dñs ⁊ dilone.} ^{miserere mei dñs miserere mei.} dragessimus scds. ⁊ quinquagesimus sextus.
^{Exaudi dñs oronē meā cū dñs.} ^{Tedoret v.} Quarta feria: sexagesimus tertius. ⁊ sexagesim
^{Dñe dñs saluis.} ^{Dñe} quartus. Quinta feria: octogesimū septimū ⁊ octoge
^{re fugiu.} ^{nos iudex dñs.} ^{bonū} simū nonū. Sexta feria: septuagesimū q̄ntū ⁊ nona
^{ē sicut dñs.} ^{Dñe exaudi oronē meā an} ^{no: pape.} ^{Audite celi que loq̄.} gesimū primū. Sabato autē: centesimus qua
dragessimus scds: ⁊ canticū deuteronomy: quod
diuidat̄ in duas gl̄as. Nam ceteris diebz can

ticum unumquodque die suo ex prophetis sicut psal-
 lit ecclesia romana dicat. ^{laud. do. de cel.} Post hec sequantur laudes.
 deinde ^{cap.} lectio una apostoli. memoriter recitanda. re-
 sponsum. ambrosianum. ^{ymni} uersus. ^{hndes do. ds isrl.} canticum de
 euangelio. ^{keriel.} letania et cetera. Plane agenda ma-
 tutina uel uespertina non transeat aliquando.
 nisi in ultimo ordine oratio dominica omnibus au-
 dientibus dicatur a priore. propter scandalorum spinas
 que oriri solent. ut conuenti per ipsius orationis
 sponsionem. qua dicunt dimitte nobis debita
 nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.
 purgent se ab huiusmodi uitio. Ceteris uero
 agendis. ultima pars eius orationis dicatur.
 ut ab omnibus respondeatur. *Et libera nos a malo.*
xiii. Qualiter in sanctorum natalibus uigiliis agantur.
 In sanctorum uero festiuitatibus uel omnibus sol-
 lempnitatibus sicut diximus dominico die agen-
 dum ita agatur. excepto quod psalmi aut an-

triphone uel lectiones ad ip̄m diem ptinentes di-
cantur. Modus autem superscriptus teneatur.

xv. Quibus tempibus alleluia dicatur.

A sancto pascha usq; ad pentecosten. sine in-
termissione dicat̄ alleluia: tam in psalmis quā
in responsorijs. **A** pentecosten autē usq; ad cap̄
quadragesime: omnib; noctib; cū sex postero-
rib; psalmis tantū ad nocturnos dicat̄. Om̄i
uō dñica extra quadragesimā: cantica. matu-
rina. p̄ma. tertia. sexta. nonaq; cū alleluia di-
catur. uespa uō: cū antiphona. Responsoria ū
nunquā dicant̄ cum alleluia: nisi a pascha us-
q; ad pentecosten. **xvi. Qualiter diuina opa**

Ut ait p̄pha. Septies in die **p̄ diē agant̄.**
Glaucem dixi tibi. Qui septenarius sacra-
tus numerus a nobis sic implebit̄: si matuti-
no. prime. tertia. sexta. nonē. uespe. opletor; q;
tempe. n̄re seruitutis officia p̄soluamus: quia

de his horis dicit propheta. Septies in die laudem duxi
tibi. Nam de nocturnis uigilijs idem ipse propheta
ait. Media nocte surgebam ad confitendum tibi.
Ergo his temporibus referamus laudes creatori
nostro super iudicia iustitie sue: id est matutinis. p
rima. tertia. sexta. nona. uespera. completorio: et
nocte surgamus ad confitendum ei. xvii.

Quanti psalmi per castas horas dicendi sunt.

Am de nocturnis uel matutinis digessimus or
dinem psalmodie: nunc de sequentibus horis uide
amus. Prima hora dicantur psalmi tres singula
tim: et non sub una gloria. Imnus eiusdem hore. post u
sum. deus in adiutorium meum intende: antequam
psalmi incipiant. Post expletionem trium psalmorum.
recite^{caplin} lectio una: uersus. et kyrieleyson. et misse sint.
Tertia uero sexta et nona. item eo ordine celebretur
oratio id est uersus: ymni eazdem horarum: terni
psalmi: lectio. uersus. kyrieleyson. et misse sint.^{caplin}

Si maior congregatio fuit: cum antiphonis. Si
uero minor indirectum psallant. Vespertina autem
^{hora.} synaxis: quatuor psalmis cum antiphonis termi-
netur. Post quos psalmos. ^{Capitulum.} lectio recitanda est:
inde ^{ymnus.} responsorium ambrosianum. ^{Magnificat.} usus. canticum
de euglio: ^{kyrie.} letania. et oratio dominica: et fiant missae.
Completorium autem trium psalmorum dictione ter-
minetur. Qui psalmi directanei sine antiphona
dicendi sunt. Post quos. ^{Capitulum.} ymnus eiusdem horae: lectio
una. usus. kyrieleison. benedictio: et missae fiant.

xxvii. Quo ordine psalmi dicendi sunt.

In primis semper diurnis horis dicantur versus. deus
in adiutorium meum intende. et gloria: inde ymnus
uniuscuiusque horae. Deinde prima hora dominica: di-
cenda quatuor capitula psalmi centesimi octa-
ui decimi. Reliquis uero horis. id est tertia. sexta. no-
na: ^{Beata} terna capitula superscripti psalmi centesimi
^{immaculata.} octauo decimi dicantur. Ad primam autem secundae ferie.

dicantur tres psalmi: id est ^{Beatus uir} primus. et ^{Quae feruntur.} secundus. et ^{Dominice ne in furore.} sextus.
 Et ita per singulos dies ad primam usque dominicam
 dicantur per ordinem terni psalmi. usque ad no- ^{Exaudiat te.}
 num decimum psalmum: ita sane ut ^{Confitebor:} nonus psalmus
 et ^{Diligam te} septimus decimus diuidantur in duas glorias.
 Et sic fiat: ut ad uigilias dominica semper a uicesi- ^{Dominice}
 mo incipiatur. Ad ^{uigilante} tertia uero sextam et nonam
 sancte ferie: nouem capitula que residua sunt de cen- ^{Beati}
 tesimo octauo decimo psalmo. ipsa terna per eadem ^{immaculati.}
 horas dicantur. Expensis igitur psalmo ^{Beati} centesimo ^{immaculati.}
 octauo decimo duobus diebus. id est dominica et secunda
 feria: tertia feria. iam ad tertia. sextam. uel nonam.
 psallantur terni psalmi. a ^{Ad dominum} centesimo nono decimo ^{cum tribularetur.}
 usque ad ^{Sex expugni.} centesimum uicesimum septimum: psalmi
 nouem. Quique psalmi semper usque ad dominicam per
 eadem horas itidem repetantur: ymnorum nichilomi-
 nus. lectionum uel uersuum dispositio uniformi cunctis
 diebus seruata: et ita scilicet ut semper dominica a

Beati immaculati.
centesimo octauodecimo incipiatur. Vesp̄a autē:
cotidie quatuor modulatione psalmoz psalla
tur. Qui psalmi incipiant a centesimo nono. us
Diric dñs.
q̄ ad centesimū quadragesimū septimū: excep
Laudate dñm de celis.
tis his qui in diuersis horis ex eis sequestrant̄:
id est a centesimo septimo decimo. usq̄ centesi
Confitemini dño.
mum uicesimū septimū: et centesimo tricesimo
Expugnauerūt.
tercio. et centesimo quadragesimo secūdo. Reliqui
Ecce nunc bñdixit.
om̄s in uesp̄a dicendi sūt. Et quia minus ueni
unt tres psalmi: ideo diuidendi sūt qui in nuō
suprascripto fortiores inueniunt̄: id est centesimū
Dñe
tricesimus octauus. et centesimus quadragesimū
psalmi me.
terciū: et centesimū quadragesimū quārtū. Centesimū uō
Bñdēs dñs dñs n̄s.
sextus decimus quia paruus est: cū centesimo
Exaltabo te dō.
quinto decimo iungat̄. Digesto ergo ordine
Laudate dñm dñs dñs.
psalmoz uesp̄tinor̄: reliqua id est lectiones. re
Credidi p̄pter
sponsoria. ymni. uersus uel cantica. sicut supra
taxauimus impleant̄. Ad completoriū autē.

ydem psalmi repetantur cotidie: idest quartus. no-
 nagesimus. et centesimus tricesimus tertius. Dis-
 posito ordine psalmodie diurne: reliqui omnes
 psalmi qui sup sunt. equaliter diuidantur in sep-
 tem noctiu uigilijs. partiendo scilicet qui int eos
 plixiores sut psalmi: et duodecim p unaquaqz
 constituent nocte. **H**oc pcpue dmonentes: ut
 si cui forte hec distributio psalmoz displicuerit.
 ordinet si melius aliter iudicauit: du omimo
 dis id attendat. ut omni ebdomada psalteriu
 ex integro numero centu quinquaginta psal-
 moz psallat: et dnico die semp a capite repetat
 ad uigilijs: qa nimis iners deuotiois sue serui-
 tium ostendit monachi. q minus psalterio cu
 canticis dsuetudinarijs p septimane circulum
 psallit: du legam scos pres nos uno die stren-
 nue impleuisse: qd nos tepidi utina septimana
 integra psoluam. **xix. De disciplina psallendi.**

Ubiq; credimus diuinam eē presentiam: et
oculos dñi in omni loco speculari bonos ⁊
malos: maxime tamen hoc sine aliqua dubitati
one credamus. cum ad opus diuinū assistimus.
Ideo semp memores simus quod ait ppha. Serui
te dño in timore. Et iterū. Psallite sapienter. Et
in aspectu angloꝝ psallā tibi. Ergo consideremus
qualiter oporteat nos in conspectu diuinitatis
⁊ angloꝝ eē. ⁊ sic stemus ad psallendū. ut mēs
nra cordet uoci nre. **xx. De reuētia orationis:**

Si cum hominib; potentib; uolumus aliq;
suggerere. non psumim; nisi cū humilita
te ⁊ reuētia: quantomagis dño deo uniuersorum
cum omni humilitate ⁊ puritatis deuotione sup
plicandū est. Et non in multiloquio: s; in puri
tate cordis. ⁊ spunctione lacrimaz nos exaudi
ri sciamus. Et ideo breuis debet eē ⁊ pura oratio:
nisi forte ex affectu inspirationis diuine grē p

tendatur. In conuentu tamen omnino breuiter
 oratio: et facto signo a priore omnes pariter
 surgant. *xxi. De decanis monasterii.*

Si maior congregatio fuerit: eligantur de ipsis
 fratres boni testimonij: et sancte conuersationis: et
 stituantur decani: qui sollicitudinem gerant super
 decanias suas. in omnia secundum mandata dei: et
 precepta abbatis sui. Qui decani tales eligantur:
 in quibus securus abbas partiat onera sua. Et
 non eligantur per ordinem: sed secundum uite meritum
 et sapientie doctrinam. Quod si quisquam ex eis aliqua
 forte inflatus superbia repletus fuit reprehensibilis:
 correptus semel et iterum atque tertio. si emendare
 noluit deiciatur: et alter in loco eius qui dignus est
 succedat. Et de proposito eadem stituimus. *xxii.*

Singuli per singula *Quomodo dormiant monachi:*
 lecta dormiant: lectisternia per modum conuersa-
 tionis secundum dispositionem abbatis sui accipiant.

Si potest fieri: om̄s in unum locum dormiāt.
Si autem multitudo n̄ sinit: deni aut uiceni
cū senioribz qui sup eos solliciti sint pausent.
Candela iugiter in eadem cella ardeat usqz ma-
ne. Vestiti dormiant. ⁊ cincti cingulis aut funi-
bz: ⁊ cultellos ad latus n̄ habeant dū dormiūt:
ne forte p sompnū uulnerentur dormientes.
Et ut parati sint monachi semp: ⁊ sc̄o signo abs-
qz mora surgentes. festinent se inuicē puenire
ad opus dei: cum omni tamen grauitate ⁊ mo-
destia. Adolescentiores fr̄s iuxta se nō habeant
lecta: s̄ pmixti cum senioribz. Surgentes uō
ad opus dei: inuicem se moderate cohortentur:
propter sompnolentoz excusatiōes. *xxvii. De ex-*

Siquis frater otumax. *comunicatiōe culpaz.*
aut inobediens aut supbus. aut murmu-
rans. uel in aliquo ottrarius existens sc̄e regule.
⁊ p̄ceptis senioroz suoz ottempor rextus fuit: hic

scdm̄ domini n̄ri p̄ceptum admoneat̄ semel ⁊
 sc̄o secreto a senioribz suis. Si non emendaue-
 rit: obiurgetur publice coram omnibz. Si uō
 neqz sic correxerit: si intelligit qualis pena sit.
 excomunicatōi subiaceat. Sin aut̄ impbus ē:
 uindictē corpali subdatur. *xxiii. Qualis debe-*

Secundum atq̄ modus excomunicatōis.
Secundum atq̄ modus excomunicatōis ul' dis-
 cipline debet extendi mensura. Qui culpaz mo-
 dus in abbis pendeat iudicio. Siquis tamen
 frater in leuioribz culpis inuenit̄: a mense p-
 ticipatione priuet̄. Priuati autē a mense or-
 tio. ista erit ratio: ut in oratorio psalmū aut an-
 tiphonam n̄ imponat. neqz lectionem recitet.
 usqz ad satisfactionē. Refectionē autem cibi
 post fr̄um refectionem solus accipiat: ut si ubi
 gr̄a fratres reficiunt. sexta hora: ille frater nona.
 Si fr̄s nona: ille uespa: usqz dū satisfactione cō-

Igrua ueniam desquat. *xxv. De grauibz culpis.*
S autem frater qui grauioris culpe noxa tenetur.
suspendatur a mensa simul ⁊ ab oratorio. Nullis
ei fr̄m in ullo iungatur sortio: neqz in collo
quio. Solus sit ad opus inunctū sibi. p̄sistēs
in penitentie luctu: sciens illā terribilem apli
sententiā dicentis. traditū huiusmodi hōiem
sathane in interitum carnis. ut sp̄s saluus sit
in die dñi. Cibi autē refectiōē solus p̄cipiat:
mensura uel hora qua p̄uiderit ei abbas optē.

Nec a quoquā b̄ndicatur transeunte: nec cibus
qui ei datur. *xxvi. De hys q̄ sine iussione iun*

Si quis frater p̄sump *gūt se excomunicat.*
serit sine iussione abbatis fratri excomu
nicato quolibet modo se iungere aut loqui cū
eo uel mandatum ei dirigere: similem sociat
excommunicationis uindictam. *xxvii. Quali*
ter sollicitus sit abbas circa excomunicatos.

Omnī sollicitudine curam gerat abbas cir-
 ca delinquentes fr̄es: quia non ē opus sa-
 nis medicis s̄ male habentibz. Et ideo uti debz
 omnimodo ut sapiens medicus: immitte qua-
 si occultos consolatores sempet̄as. id est seniores
 sapientes fr̄es. qui quasi secrete consolent̄ fr̄em
 fluctuantem: ⁊ puocēt eū ad humilitatis satis-
 factionem: ⁊ consolent̄ eum ne habundantio-
 ti tristitia absorbeat̄: s̄ sicut ait apl̄s. ⁊ firmet̄
 in eo caritas: ⁊ oret̄ p̄ eo ab oibz. Magnop̄e enī de-
 bz sollicitudinē gerē abbas tōi sagacitate ⁊ idustā
 curare: ne aliquā de ouibz sibi creditis p̄dat. No-
 uerit enim se infirmarum curam suscepisse a-
 nimarū: non sup̄ sanas tyrrannidem: ⁊ metu-
 at p̄ph̄e d̄minationem. p̄ quē dicit d̄s. Quod
 crassum uidebatis assumebatis: ⁊ qd̄ debile erat
 p̄ciebatis. Et pastoris boui p̄uū imitetur ex-
 emplum: qui relictis nonaginta nouē ouibus

in montibus abiit unam ouem que errauerat quæ
re. Cui infirmitati in tantum compassus est: ut
eam in sacris humeris suis dignaretur imponere.
et sic reportare ad gregem. *xxviii. De hys qui sepi*

Siquis frater *corrupti non emendauerit.*
frequenter corruptus pro qualibus culpa si en
am excommunicatus non emendauit: acriter ei acce
dat corruptio: id est ut liberum uindicta in eum
procedat. Quod si nec ita correxerit: aut forte quod
absit in superbiam elatus etiam defendere uoluit
opa sua: tunc abbas faciat quod sapiens medicus.
Si exhibuit fomenta: si ungenta adhortatio
num: si medicamina diuinarum scripturarum: si
adulcimum uisionem excommunicationis uel pla
gas uirgarum: et iam si uiderit nichil sua prouale
re industria. adhibeat etiam quod maius est suam
et omnium fratrum pro eo orationem: ut dominus qui omnia
potest operetur salutem circa infirmum fratrem. *Quod*

si nec isto modo sanatus fuerit. tunc iam abbas
 utatur ferro ablationis ut ait apłs. Auferte ma-
 lum ex uobis. Et iterum. Infidelis si discedit di-
 cedat: ne una ouis morbida omnem gregem cō-
 taminet. *xxix. Si debeant iterū recipi fr̄s exiētes*

frater qui proprio uitio egreditur de monastio.

Fratrater qui proprio uitio egreditur de monastio: si reuerti uolu-
 erit. spondeat prius omnē emendationē uicij
 p quo egressus est: et sic in ultimo gradu recipi-
 atur. ut ex hoc eius humilitas pprobetur. Quod si
 tenuo exierit: usq; tertio ita recipiat. Jam uero
 postea: sciat omnem sibi reuersionis aditum de-
 negari. *xxx. De pijs minori etate q̄lit corripiant̄.*

Omnis etas uel intellectus: pprias debet hēre
 mensuras. Ideoq; q̄ciēs piū uel adolescenti-
 ores etate. aut qui minus intelligere possūt q̄n-
 ta pena sit excommunicationis: hy tales dū deli-
 quunt. aut ieiunijs nimis affligant̄: aut acris

uerberibus coherceantur ut sanentur. **xxxi. De cel**

Cellerarius **cellerarius** **cellerarius** **monasterii** **qualis** **sit.**
monasterii eligatur de congregatione: sa-
piens: maturis moribus: sobrius: non multum
edax: non elatus: non turbulentus: non iniuriosus:
non tardus: non prodigus: sed timens dominum: qui omni
congregationi sit sicut pater. Curam gerat de
omnibus. Sine iussione abbatis nichil faciat. Que
iubentur custodiat. Fratres non contristet. Si quis autem
frater ab eo forte aliquid irrationabiliter postu-
lat: non spernendo eum contristet: sed rationabili-
ter eum humilitate male petenti teneget. Animam
suam custodiat: memor semper illi apostolici. quia
qui bene ministravit. gradum bonum sibi acqui-
rit. Infirmorum. infantium. hospitiu. pauperumque cum
omni sollicitudine curam gerat: sciens sine du-
bio quia pro his omnibus in die iudicii rationem
restitutus est. Omnia uasa monasterii cunctaque

substantiam. ac si altaris uasa sacrata despiciat.
 Nichil ducat negligendum. Neque auaritie stu-
 deat: neque prodigus sit aut stirpator substantie mo-
 nasterij: sed omnia mensurate faciat: et secundum ius-
 sionem abbis. Humilitatem ante omnia habe-
 at. Et cui substantia non est que tribuat. sermo
 responsionis porrigat bonus: ut scriptum est.
 Sermo bonus super datum optimum. Omnia que
 ei iniunxerit abbas: ipse habeat sub cura sua. A
 quibus eum prohibuit: non presumat. Fratribus consti-
 tutam annonam sine aliquo typo uel mora offe-
 rat. ut non scandalizent: memores diuini eloquii
 quid mereatur qui scandalizauit unum de pusil-
 lis. Si congregatio maior fuerit. solatia ei den-
 tur: a quibus adiutus. et ipse equo animo impleat
 officium sibi commissum. Horis appetentibus dentur
 que danda sunt. et petantur que petenda sunt. ut ne-
 mo perturbetur neque contristetur in domo dei.

Sxxxii. De ferramentis ul' rebz monasterii:
Substantia monasterii in ferramentis ul' uel
tibus seu quibzlibet rebz. pvideat abbas fr̄s de q̄z
uita 7 moribz securus sit: 7 eis singula ut utile
iudicauerit assignet custodienda atqz recolligen
da. Ex quibz abbas breuem teneat: ut dum sibi
in ip̄a assignata fr̄s uicissim succedunt: sciat qd
dat aut quid recipit. Si q̄s autē sordide aut
negligenter res monasterii tractauerit: corripia
tur. Si n̄ emendauit: discipline regulari subiaceat

xxxiii. Si debeat monachi pp̄u aliqd habere:

Precipue hoc uitium radicitus amputetur
de monasterio. ne quis p̄sumat aliquid
dare aut accipere sine iussione abbis: neqz aliqd
habere pp̄rium. nullam omnino rem: neqz co
dicem neqz tabulas. neqz grafū: s̄ nichil om̄i
no: quippe quibz nec corpora sua nec uoluntates
licet h̄c in pp̄ria potestate. Omnia uo necessa

na a patre monasterii sperare: nec quicquā li-
 ceat habere quod abbas non dederit aut p̄miserit.
 Omniaq; sint omnib; omnia ut scriptū est:
 nec quisq; suum aliquid eē dicat ul' p̄sumat.
 Quod si quisquā huic nequissimo uitio depre-
 hensus fuit delectari: ammoneat̄ semel ⁊ iterū.
 Si non emendauit: correptioni subiaceat.

xxxiii. Si om̄s cōlit̄ debeāt necessaria accipere.

Sicut scriptum est. diuidebat̄ singlis p̄ut
 cuiq; opus erat. Vbi n̄ dicimus ut p̄sona-
 rum qd̄ absit acceptio sit: s; infirmitatū s̄ide-
 ratio. Vbi qui minus indiget agat deo gr̄as: et
 non contristet̄. Qui uero plus indiget: humili-
 etur p̄ infirmitate nō extollat̄ p̄ misericordia: ⁊ ita
 omnia membra erunt in pace. Ante om̄ia: ne
 murmuratōis malum p̄ qualicūq; causa. ī
 aliquo qualicūq; uerbo ul' significatione ap-
 pareat. Quod si deprehensus fuit q̄s: districtiori

discipline subdatur. **xxxv. De septimanariis co**

Frēs sic sibi inuicem seruiant: ut nulls **que.**
excusetur a coquine officio. nisi aut egritudine. aut in causa grauis utilitatis q̄s occupatus fuerit: quia exinde maior merces acquiritur. Imbecillibz aut p̄uident solacia. ut n̄ cū tristitia hoc fatiant: s̄ oēs habeāt solacia sc̄dm modum congregationis. aut positionem loci. Si maior congregatio fuit. cellerarius excuset̄ a coquina: uel si qui ut diximus maioribz utilitatibz occupantur. Ceteri uō sibi sub caritate inuicem seruiant. Egressurus de septimana: sabbato munditias fatiat. Anteā cum quibz sibi fr̄s manus aut pedes tergūt. lauet. Pedes uō tam ip̄e qui egredit̄. quam ille qui intraturus est. omnibz lauent. Vasa ministerij sui: mūda 7 sana cellerario reassignēt. Qui cellerariū item intranti assignet: ut sciat quid dat aut

quid recipit. **S**eptimanarū autē ante unā ho-
 ram refectiois accipiant sup̄ statutam anno-
 nam singulos biberes ⁊ panem: ut hora refecti-
 onis sine murmuratione ⁊ graui labore serui-
 ant fr̄ibz suis. In diebz autē sollempnibz usq; ad
 missas sustineant. Intrantes ⁊ exeuntes ebdoma-
 darij in oratorio mox matutinis finitis dñica.
 omniū genibz puoluant̄: postulantes p̄ se ora-
 ri. Egredientes autē de septimana: dicāt hunc
 uersum. Benedictus es dñe d̄s qui adiuuasti
 me ⁊ consolatus es me. Quo dicto t̄cio: accipi-
 at b̄ndictionem egrediēs. Subsequat̄ autem
 ingrediens: ⁊ dicat. Deus in adiutorium meū
 intende: dñe ad adiuuandū me festina. Et hoc
 idem t̄cio repetat̄ ab omnibz. Et accepta bene-
 dictione: ingrediat̄. **xxxvi. De infirmis fr̄ibz.**
Afirmoz cura ante oīa ⁊ sup̄ oīa adhibenda est:
 ut sicut reuera xp̄o ita eis seruiat̄: quia ip̄e dixit.

Infirmus fui: et uisitastis me. **E**t quod fecistis
uni de his minimis meis: michi fecistis. Sed et
ipsi infirmi confident in honorem dei sibi seruire:
ut non supfluitate sua contristant fratres suos serui-
entes sibi. Qui tamen patienter portandi sunt:
quia de talibus copiosior merces acquiritur. Ergo
cura maxima sit abbati: ne aliquam negligentiam
patiantur. Quibus fratribus infirmis sit cella sup-
se deputata: et seruator timens dominum et diligens ac sol-
licitus. Balnearum usus infirmis quociens expe-
dit offeratur. Sanis autem et maxime iuuenibus:
tardius concedatur. Sed et carniuum esus: infir-
mis omnino. debilibusque pro reparatione cedatur.
At ubi meliorati fuerint: a carnibus more solito omnes
abstineant. Cura autem maxima sit abbati.
ne a cellerariis aut seruatoribus negligantur infir-
mi: quia ad ipsum respicit quicquid a discipulis
delinquitur. **xxxvii. De senibus uel infantibus.**

Ficet ip̄a natura humana trahatur ad mi-
 scdiam in hys etatibz senum uidelicet ⁊ infantū:
 tamen ⁊ regule auctoritas eis p̄spiciat. Conside-
 tur semp in eis imbecillitas: et nullatenus eis
 districtio regule teneatur in aliūntis: s; sic in eis
 pia consideratio: ⁊ p̄ueniant horas canonicas.

Densis fra *xxxviii. De ebdomadario lectore.*

Dtrum edentium lectio deesse non debz. Nec
 fortuito casu qui accipuerit codicem lege audeat
 ibi: s; lecturus tota ebdomada: dñica ingredi-
 atur. Qui ingrediens. post missas ⁊ comunio-
 nem petat ab omnibz p se orari. ut auertat ab
 ip̄o deus sp̄m elationis: ⁊ dicat̄ hic uisus in ora-
 torio tertio ab omnibz: ip̄o tamen incipiente.

Dñe labia mea apies: ⁊ os meū annūtiabit lau-
 dē tuā. Et sic accepta bñdictione: ingrediat̄ ad
 legendum. Sūmūq; silentium fiat ad m̄sam:
 ut nulli musitatio ul' uox nisi solius legentis

ibi audiatur. **U**ne uero necia se comedentibus et bibentibus: sic sibi inuicem ministrent fratres. ut nullus indigeat aliquid petere. Si quid tamen opus fuit: sonitu cuiuscumque signi potius petat quam uoce. Nec presumat ibi aliquis de ipsa lectione aut aliunde quicquam referre ne detur occasio: nisi forte prior per edificationem uoluerit aliquid breuiter dicere. Frater autem ebdomadarius accipiat mixtum priusquam incipiat legere propter communionem sanctam: et ne forte graue sit ei ieiunium sustinere. Postea autem cum coquina ebdomadarius et seruatoribus reficiat. Fratres autem non per ordinem legant: sed qui edificent audientes. **xxxix. De mensura ciborum.**

Sufficere credimus ad refectorem cotidiana tam sexte quam none. omnibus mensuris cocta duo pulmentaria pro diuersorum infirmitatibus: ut forte quod ex uno non potuit edere. ex alio reficiatur. Ergo duo pulmentaria cocta: omnibus fratribus sufficiant.

Let si fuerint inde poma aut nascentia legu-
 minū: addatur ⁊ tertium. Panis libra una ꝑ
 pensa sufficiat in die. siue una sit refectio. siue
 prandij ⁊ cene. Quod si cenaturi sūt: de eadem li-
 bra tertia pars a cellerario reseruet̃. reddenda ce-
 naturis. Quod si labor forte factus fuit maior:
 in arbitrio ⁊ potestate abbatis erit si expediat a-
 liquid augere. remota ꝑ omnibz crapula: ut nū-
 quam subripiat monacho indigeres: q̃a nichil
 sic contrariū est omni xp̃iano quomodo crapula:
 sicut ait dñs noster. Videte ne grauentur corda
 ṽra in crapula ⁊ ebrietate. Pucri uero minori
 etate non eadem seruet̃ quantitas s; minor qm̃
 maioribz: seruata in omnibz paritate. Carni-
 um quadrupedum omnino ab omnibz absti-
 neat̃ omeſtio: ꝑter omnino debiles et egrotos.

Unusquisq; ꝑrium *xl. De m̃sura potus.*
 habet donū ex deo: alius sic. alius uero sic.

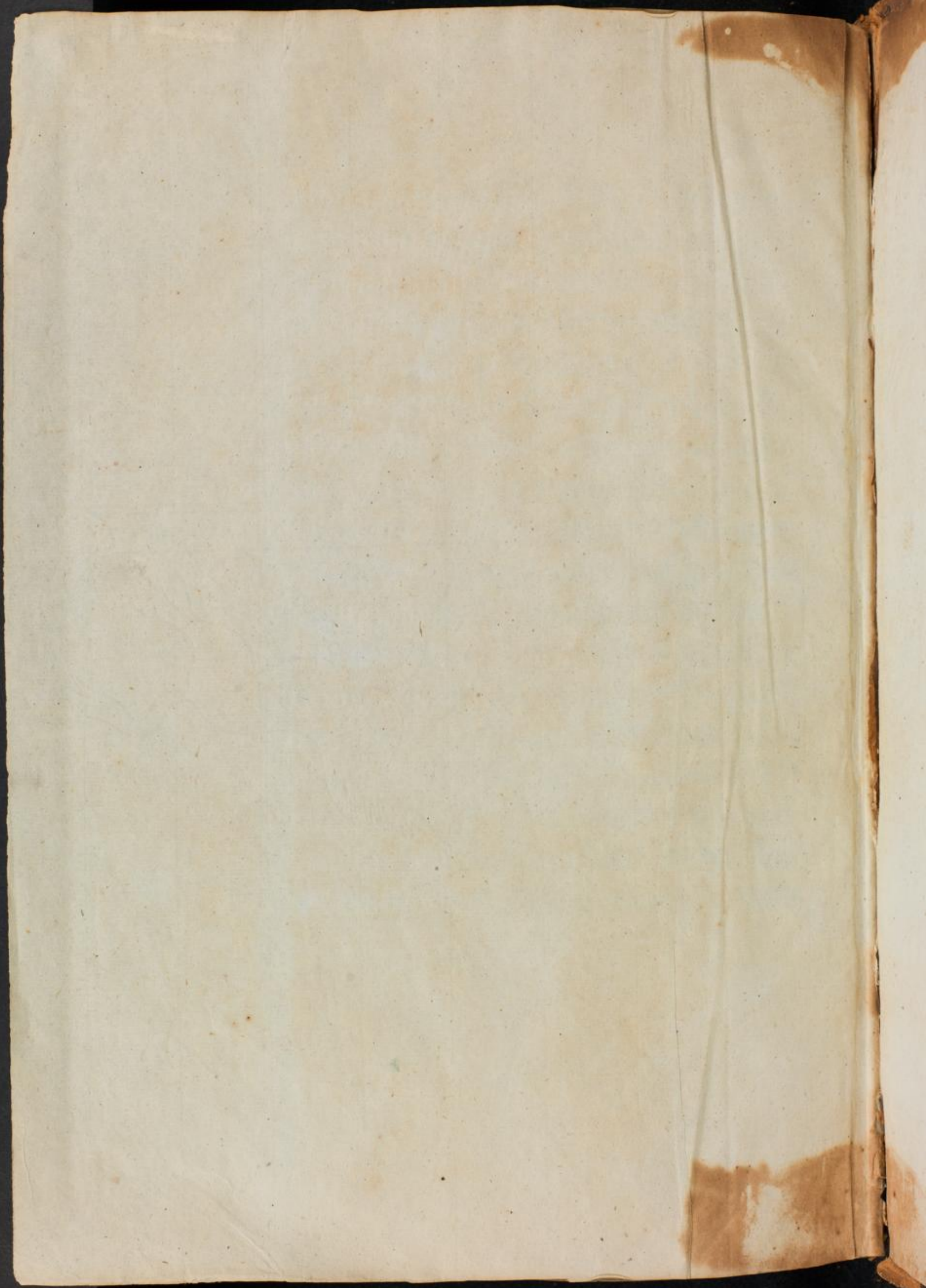
Nt ideo cum aliqua scrupulositate: a nobis
mensura uictus alioꝝ constituit̃. Tamen in
firmoz contuentes imbecillitatem: credimus
eminam uini ꝑ singlos sufficere ꝑ diem. Qui
bz autem donat d̃s. tolerantiam abstinentie:
ꝑp̃iam se habituros mercedem sciant. Quod
si aut loci necessitas aut labor. aut ardor estatis
amplius exposcerit: in arbitrio prioris consistat:
confiterans in omnibz ne subrepat sacietas ul'
ebrietas. Licet legamus uinum omnino mona
choꝝ non eẽ: s̃ quia n̄ris tempibz id mona
chis ꝑsuaderi n̄ potest. saltem ul' hoc consentiam.
ut non usq; ad sacietatẽ bibamus s̃ parcius:
quia uinum apostatare facit etiam sapientes.
Vbi autem necessitas loci exposcit. ut nec sup̃sc̃p
ta mensura inueniri n̄ possit s̃ multo minus
aut ex toto nichil. benedicant deum. qui ibi ha
bitant: ⁊ non murmurent. Hoc ante om̃ia am

monentes: ⁊
Li. I.
Sancti
am reficiant
colte autem
habent mo
turbat: qua
nonam. Re
Que prand
aut estatis
nt: ⁊ in alb
atq; dispo
fatiant fr̃es
Ab idibz a
dragelime
gelima ue
ꝑa t̃n uel
reficientes

Ad 7 omni tempe siue cene siue refectionis
hora sic temperetur: ut cum luce fiant omnia.

Ordi. *Ut post completorium nemo loquat.*
Omni tempe silentio debent studere mona-
chi: maxime tam nocturnis horis. Et ideo omni
tempe siue ieiunii siue prandii: si tempus fue-
rit prandii. mox ut surrexerint a cena. sedent
omnes in uno loco: 7 legat unus collationes ul'
uitas patrum. aut certe aliud quod edificet au-
dientes. Non autem optaticum aut regum: quia
infirmis intellectibus non erit utile illa hora hac
scripturam audire. Aliis uero horis legant. Si
autem ieiunii dies fuerit: dicta uespa paruo
interuallo. mox accedant ad lectionem colla-
tionum ut diximus: 7 lectis quatuor aut quinque fo-
lis ul' quantum hora permittit. omnibus in unum oc-
currentibus per hanc moram lectionis: si quis forte
in assignato sibi omisso fuit occupatus occurrat.

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	R	G	B	W	G	K	M	Y	C	B	M								

TIFFEN® Color Control Patches

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

© The Tiffen Company, 2007